

Adéu, Enric

Associació del Llibre de la Festa Major

Havent conclòs la Guerra Civil, uns aires innovadors s'estengueren entre l'estament musical de la vila. La iniciativa més destacable en fou la fundació, l'any 1943, de la Cobla Orquestra Caravana. Això propicià l'arrelament al municipi d'uns instrumentistes joves de reconegut prestigi. Entre ells hi havia l'Enric Vilà i Armengol, que, instal·lat a casa nostra, hi residí fins a la seva mort, ocorreguda enguany.

L'Enric nasqué a Calonge el 1911, i de ben jovenet s'endinsà en les beceroles de la música de la mà del seu pare, intèrpret de cornetf a la Cobla Orquestra La Principal de Calonge. Més tard, perfeccionà els seus coneixements amb els coneguts músics Josep Casanovas Peixero, de Palamós, i amb l'Antoni Carbonell, de Sant Feliu de Guíxols. Aquest, en retirar-se,

féu donació a l'Enric del seu fiscom marca Ramphone, que el deixeble féu sonar al llarg de la seva carrera com a músic de cobla.

El 1957, havent deixat la Caravana, ingressà a l'altra cobla orquestra torroellenca, Els Montgrins. Seguiria al conjunt Bravo (1964) i, després d'un breu episodi a la Cobla Baix Empordà, s'incorporà a la cobla local Foment de la Sardana, també com a primer fiscorn. A més d'instrumentista, va compondre unes 60 sardanes i uns quants ballables.

L'octubre de 1971, al setmanari Àncora, editat a Sant Feliu de Guíxols, s'hi reproduïa el següent retrat: "Enric Vilà és un músic de raça i de bon tremp, de figura més aviat plena i rostre rodanxó i afable. Es tracta d'un home assenyat, pulcre, intel·ligent i comunicatiu... un fiscornaire de sòlida formació, músic molt conscient i responsable. La seva sonoritat era sempre robusta i plena, però al mateix temps pastosa i dolça, rica en tota mena de

matisos. Donada la fermesa de la seva figura i el seu gest, més aviat serè i plàcid, en interpretar una sardana, per complicada que sigui, produeix sempre una sensació de seguretat, equilibri i ponderació."

A banda d'ésser un excel·lent professional, l'Enric sobresortia per la seva qualitat humana. Eugeni Molero el va descriure com a home senzill, cordial, espontani i de tracte correctíssim, que practicava el do de l'amistat sense distincions. Sovint se'l veia parlar amb la gent o participant en tertúlies informals on regalava el seu abundós anecdotari.

Li agradava escriure i certament tenia una ploma fluïda i amena. La seva firma solia aparèixer en butlletins d'aplec i festes de moltes contrades, on descrivia vivències i personatges; en les següents pàgines n'oferim una petita mostra. Col·laborà a les revistes Proa, Presència i Canigó. Durant anys prengué part en la confecció d'aquest Llibre de la Festa Major, en el qual publicà diversos treballs que preparava amb molta cura.

El proppassat 8 d'abril ens deixà, havent complert noranta-cinc anys. Per al seu enterrament escriví unes línies de comiat que es resolen amb aquest pensament: "La majoria de les persones són generoses, hi ha bona fe, hi ha amistat i germanor sobre la terra catalana. El millor de la vida ho tenim prop nostre, sols cal recollir-ne l'essència i l'esperit".

Adéu Enric. Una abraçada.

ANECDOTARI MUSICAL

Heus ací que fa anys, el dia 15 d'agost, diada màxima de la temporada estiuenca, es presenten al petit poble d'Ullastret, en el Baix Empordà, els músics components d'una orquestra de Girona. Baixen de l'autobús tots ensonyats encara per la son endarrerida, i s'apressen a desenfundar llurs instruments per a dirigir-se vers la petita i bella església romànica on es dirà l'Ofici solemne de tradició, amb acompanyament musical per l'orquestra. Observen, però, un fet inaudit i inexplicable: no hi ha ningú del poble que els esperi, cap membre de la Comissió de festes, com és habitual, i més a més, es donen compte que una quietud absoluta, un silenci total plana per tot el poble, silenci impropï de la gran diada. De sobte, per la propera cantonada, veuen venir un pagès trescant mandrosament, però no pas empolaiant amb el vestit de mudar, -com diuen a la terra- i amb aire de festa sinó que porta per indumentària les calces de dril polsoses, arremangades a mitja cama, les espadnyes de betes negres, la camisa sarjada de treball i el tràmec a l'esquena, en una estampa inconfundible del jornalero que se'n va a la feixa a regar les mongeteres o bé al camp a cavar el blat de moro. Un músic l'atura i li pregunta. "Escolteu mestre, a quina hora és l'Ofici?". I el bo de l'home respon tot sorprès: "Ofici?" No crec pas que en diguin". "Com, -replika el músic estranyat-, és a dir que el dia de la Festa Major no es fa Ofici?". "Oh! -exclamà el pagès divertit,- és que no ho és pas la Festa Major avui!". El representant de l'orquestra, al sentir la resposta, cuita a mirar esvarat les fulles del contracte, i descobreix amb estupor que han sofert un error considerable: en lloc de presentar-se a Ullastrell, poble de la província de Barcelona que és on celebren la Festa Major, es troben a Ullastret, en el Baix Empordà.

Ja veieu si en té d'importància equivocar-se d'una lletra.

Programa d'una ballada de sardanes de la
Cobla Foment de la Sardana.
27 d'octubre de 1974

Festa Major mollada

Durant els anys 1944-45 el malaguanyat tible que fou de la cobla Barcelona en Xirivella actuava a la cobla Caravana juntament amb l'Àngel Blanch, Ricart Viladesau, Salvador Masó i altres coneguts professors.

La Cobla es trobava actuant en un poble de la comarca de l'Empordà durant la seva Festa Major. El temps, era ja la devallada de l'estiu en ple mes de setembre, no va voler contribuir a l'èxit de la festa. Els veïns amb gran il·lusió havien "gornit" la plaça del poble on es feien les sardanes i el ball però a la primera nit es va tenir de plegar cuïta corrent la festa perquè es va desencadenar un veritable temporal. La pluja queia a la bona de Déu amb gran espetec de llamps i trons però tal com diu el famós escriptor Josep Pla "a l'Empordà tot és música" i la gent, amb actitud estoïca, va aguantar els primers moments però a l'intensificar-se el temporal es produïren les inevitables corredisses en busca del soplúig; no obstant la pluja era tant forta que la mollena fou general; veïns, músics, instruments, -sobretot la verra-, tots varen quedar negats d'aigua.

El segon dia de la Festa al matí continuava caient la pluja sense mida i el representant de la Cobla va anar a trobar al President de la Comissió de Festes al qual va preguntar: "Que farem aquest matí?". L'home sense pensar-s'hi gaire va contestar: "Sardanes a plaça!". "Amb aquest temps?". No hi fa res, si continua, vosaltres podeu tocar dintre el portal de "Can Xamaringues" i tothom que faci el que li sembli: que ballin, que escoltin...

Varen anar pels instruments i un cop preparats, a soplúig del portal començaren la primera sardana. Al mig de la plaça, completament deserta sota la cortina d'aigua de la pluja, sols va aguantar un home, ignorem si per autèntic filarmònic o per fer el valent. Es trobava dessota d'un arbre i s'hi mollava com si es trobés sota d'una dutxa. Tant bon punt varen fer el cop final de la sardana, l'home de la plaça, negat de cap a peus, va cridar amb veu fortíssima: BRAVO!

En Xirivella, amb el tible enlaire va respondre encara amb veu més forta: "mestre, EL BRAVO SOU VÓS".

Programa d'una ballada de sardanes de la
Cobla Foment de la Sardana.
1 de desembre de 1974

LLUÍS GRAU i CAPDEFERRO

Un dels músics més representatius que s'arrelaren per sempre a Torroella per integrar-se en les nostres cobles-orquestres, fou l'inoblidable i malaguanyat company, en Lluís Grau i Capdeferro (A.C.S.).

Per sobre de les anècdotes i facècies, superficials i intrascendents, que s'atribueixen als músics, la història dels petits i grans esdeveniments defineixen i perfilen l'acció que correspon a algun dels homes més simbòlics i la seva vinculació en les diverses figures en la vida del nostre poble.

En Lluís Grau va néixer en el joliu i gràcil poble de Bordils (Gironès), en la llar d'una família senzilla i modesta, integrada totalment dintre les excel·lències de l'art musical. La saga dels Grau de Bordils han estat i són famosos pels bons músics i experimentats instrumentistes, professionals molt competents que han alletat diferents cobles-orquestres de les nostres comarques com també de la capital barcelonina.

Els primers estudis d'en Lluís foren naturalment al costat dels seus familiars (avis, pare, germans i cosins) tots músics. En el cas d'en Lluís Grau aquí sí que es pot dir, tal com afirmaria una "experimentada" musicòloga que va néixer amb l'arquet a les mans i el contrabaix per bressol. Els estudis superiors els amplià amb el mestre Valls que també era el professor de contrabaix del cèlebre torroellenc Josep Vallespí. Lluís Grau fou un instrumentista molt eficient i responsable, sobresortia per la seva consistència i ritme, així com pel vigorós i atractiu pizzicato en els forts de les sardanes. Per regla general el contrabaix sol picar les notes a temps, base del compàs, però algunes vegades els autors posen a les partícels alguns compassos a contratemps, doncs bé, quan així succeïa l'amic Grau em deia: «Noi quan toco a contratemps el cap em roda!, sembla que baixo el Pedriçolet».

Entre les diverses cobles-orquestres on va actuar, crec que les més destacades foren "Montgrins" i "Caravana". D'aquesta última Lluís Grau en fou co-promotor i fundador juntament amb Domènec Anglada "Mingo" (estaven junts en els Mont-

(Apunt testimonial)

grins) amb el suport organitzador i econòmic del torroellenc, entusiasta de la música, en Josep Pla i Comas. Les cobles-orquestres de la nostra província havien quedat "hivernades" després de la guerra civil. Ells, moguts per l'ideal d'una evolució progressista en el camp musical, donaren a "Caravana" una vigorosa empenta per integrar-se a la primera fila en els àmbits de les Festes Majors i Aplecs Sardanistes.

Lluís Grau va estar integrat a Caravana, i va ésser així mateix el seu primer representant, les temporades 1943-44 i 1944-45. Fins la seva jubilació va actuar en la cobla-orquestra La Principal de Palafrugell. Va ésser sempre un incondicional de la vida cultural torroellenca, testimoni de totes les manifestacions promogudes a casa nostra; concerts, conferències, etc., etc., també co-fundador d'algunes entitats o societats, entre elles el nostre Casal del Montgrí. Posseïa un nivell de cultura general força elevat, cosa sempre difícil en persones que han hagut d'aprendre amb l'experiència, entre dubtes i dilemes, mentre la vida els ha baquetejat, anant pel món.

Dintre les agrupacions musicals (igual que com altres entitats) sol haver-hi sempre discòrdies i polèmiques, alguns s'agrupen en "camarilles" conflictives; aquestes situacions si no són portades amb seny, discerniment i sobretot ponderació, solen acabar amb disgustos personals i trencadisses.

El seu camí en les activitats i esdeveniments en la vila de Torroella de Montgrí no va ésser debades. N'és prova significativa i immutable que el pas del temps, el millor remei per asserenar l'esperit, com també per clarificar les idees, ens ha deixat un record viu i patent d'en Lluís Grau, entre altres coses per les seves extremades virtuts, tant a nivell artístic com humà.

ENRIC VILÀ i ARMENGOL

Butlletí del Casal del Montgrí, núm. 28. Juny de 1983

L'ADRIÀ EN EL RECORD

Tots recordem amb dolor, desesperança i tristesa, les circumstàncies dramàtiques de la mort de l'Adrià Anglada i els seus companys de l'orquestra Maravella que en el seu dia van ésser recollides i comentades amb inquietud i commoció per tota la premsa.

Sempre és difícil escriure quelcom sobre la pèrdua d'un bon amic, sobretot quan es tracta del fill d'un estimat company de cobla, a qui has vist fer-se gran. El seu pare, mort també prematurament, hi tenia esmerçades totes les seves il·lusions com a fill i com a músic.

El pare de l'Adrià, en "Mingo" com familiarment li dièiem, fou un músic que com molts de nosaltres, per dificultats de tota mena, no pogué assistir a cap escola de música ni a cap conservatori. Quan naixíem ja ens posaven l'instrument al costat. Als sis o set anys el pare t'ensenyava el que bonament podia o sabia, la resta depenia de tu perquè més endavant t'acollís a les seves classes algun dels músics més experimentats.

En la seva experiència en "Mingo" volia pel seu fill el millor i no va estalviar res per als seus estudis. L'Adrià no va perdre tampoc el temps ni les lliçons, i fou un músic complet, competent, distint, és a dir, extraordinari i sobretot (aquesta és l'essència vital) estudiós, treballador i disciplinat. Seria interessant conèixer la petita història juvenívola de l'Adrià, la seva dedicació i sacrificis per obtenir un primer premi al Conservatori de Barcelona.

L'Adrià començà la seva trajectòria artística a conjunts i orquestres modestes, a tots hi sobresortia tot seguit, deixant sempre un gran exemple, tant al terreny musical com també de persona assenyada i prudent.

Adrià Anglada i Juli Monguilot, tindrien uns 18 anys, ben preparats musicalment, es llançaren a una aventura, formaren el DUO RADIANTS. Van imposar-se un estil propi que curaren amorosament. Al seu repertori inclogueren cançons i melodies pròpies, com també d'altres compositors adaptades especialment per ells. Malauradament, quan començaven a recollir-ne els fruits, van plegar veles. En Juli Monguilot, fill també d'un prestigiós músic i excel·lent company, passà a un conjunt excepcional, "Los Comodines" i l'Adrià, com ja sabem, a la gran orquestra Maravella.

A la gran orquestra Maravella l'Adrià va obtenir-hi particularment, com a instrumentista de clarinet, guitarra i cantant, èxits sorollosos. La seva orquestra, a més d'ésser sol·licitada a tots els festivals de la cançó, innombrables actuacions a la T. V. E., festes majors, etc., efectuava sortides per tot el món. Són remarcables les seves estades a l'Amèrica Llatina, així com a tota l'Europa: França, Alemanya, Suïssa, Luxemburg, Rússia, etc.

L'Adrià, amb la seva breu vida, va ésser protagonista d'una capacitat de treball intens i esplendorós, fins que el destí, arca inescrutable de la vida, va dir la seva paraula.

Amb les seves gravacions discogràfiques del Duo Radiants, com també amb la gran orquestra Maravella, l'Adrià ens deixà un missatge del seu esperit convenientment expressat a l'idioma universal de la música, per la qual tant havia treballat i tots l'havíem admirat, comprès i estimat.

ENRIC VILÀ i ARMENGOL

Butlletí del Casal del Montgrí, núm. 30. Setembre de 1984